

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ĮSTATYMO NR. I-446 45 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
NR. XIIIIP-3238**

Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2019 m. spalio 9 d. sprendimo Nr. SV-S-1402 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 2 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė **n u t a r i a**:

Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 45 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-3238 (toliau – Įstatymo projektas), tačiau pasiūlyti Lietuvos Respublikos Seimui tikslinti Įstatymo projektą pagal šias pastabas bei pasiūlymus:

1. Pagal Konstitucijos 23 straipsnį nuosavybė iš savininko gali būti paimama tik tada, kai ji reikalinga visuomenės poreikiams, kai už ją teisingai atlyginama; visuomenės poreikiams ir teisingai atlyginant nuosavybė gali būti paimama tik įstatymo nustatyta tvarka. Kaip yra konstatavęs Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, Konstitucijos 23 straipsnio 3 dalyje nurodyti visuomenės poreikiai, kuriems įstatymo nustatyta tvarka ir teisingai atlyginant gali būti paimama nuosavybė, – tai visos visuomenės arba jos dalies interesai, kuriuos valstybė, vykdydama savo funkcijas, yra konstituciškai įpareigota užtikrinti ir tenkinti; paimant nuosavybę visuomenės poreikiams turi būti siekiama įvairių visos visuomenės ir jos narių teisėtų interesų pusiausvyros; visuomenės poreikiai, kuriems paimama nuosavybė, – tai visuomet konkretūs ir aiškiai išreikšti visuomenės poreikiai dėl konkretaus nuosavybės objekto; paimti nuosavybę (teisingai atlyginant) galima tik tokiems visuomenės poreikiams, kurie objektyviai negalėtų būti patenkinti, jeigu nebūtų paimtas tam tikras konkretus nuosavybės objektas; asmuo, kurio nuosavybė paimama visuomenės poreikiams, turi teisę reikalauti, kad nustatytas atlyginimas būtų lygiavertis paimamai nuosavybei (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2001 m. balandžio 2 d. nutarimas, 2003 m. kovo 4 d. nutarimas).

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas nutarime yra pažymėjęs (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2008 m. gegužės 20 d. nutarimas) ir tai, kad sprendžiant, ar nuosavybė yra paimama visuomenės poreikiams, atsižvelgtina ir į tai, kad visuomenės poreikiai nėra statiški. Reikmės, kurios viename visuomenės ir valstybės raidos etape galėjo būti suprantamos kaip visuomenės poreikiai, kitame visuomenės ir valstybės raidos etape gali būti

vertinamos kaip neatitinkančios konstitucinės visuomenės poreikių sampratos, ir atvirkščiai. Ar poreikiai, kuriems paimama nuosavybė, yra visuomenės poreikiai, kiekvieną kartą turi būti sprendžiama individualiai, atsižvelgiant į tai, kokių socialiai reikšmingų tikslų tuo metu paimant būtent tą nuosavybę buvo siekiama (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2003 m. kovo 4 d. nutarimas).

Atsižvelgiant į tai, kad pagal Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo 8 straipsnio 1 dalį miestuose ir miesteliuose atskirieji rekreacinės paskirties želdynai (parkai, miesto ir miestelio sodai, skverai) privalomi ir jų plotas normuojamas pagal Aplinkos ministerijos nustatytas normas nustatant bendrą rekreacinės paskirties želdynų plotą, tenkantį vienam miesto gyventojui, ir rekreacinių želdynų norma vienam gyventojui priklauso nuo miesto dydžio ir gyventojų skaičiaus, siūlytina apsvarstyti galimybę Įstatymo projekte reglamentuoti tik atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų teritorijų paėmimą visuomenės poreikiams, kadangi jų plotas priklauso nuo miesto dydžio ir gyventojų skaičiaus.

2. Želdynų įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje nustatyta atskirojo želdyno sąvoka – želdynas, esantis tik jam skirtame žemės sklype. Želdynų įstatymo 6 straipsnio 3 dalimi atskirieji želdynai pagal Žemės įstatyme nustatytą pagrindinę žemės naudojimo paskirtį priskiriami kitos paskirties žemei, o pagal naudojimo būdą – atskirųjų želdynų teritorijoms, išskyrus želdynus – kultūros paveldo objektus, kurie priskirti konservacinės paskirties žemei. Atsižvelgiant į tai, kad atskirieji želdynai pagal žemės naudojimo būdą nepriskirti bendro naudojimo teritorijoms, siūlytina išbraukti formuluotę „bendro naudojimo teritorijoms, skirtoms“.

3. Žemė visuomenės poreikiams paimama gali būti apaugusi medžiais, krūmais, žoliniais augalais, t. y. joje gali būti želdynas arba paimamoje žemėje gali želdynų nebūti, todėl pirma jį reikėtų sukurti: parengti želdyno projektą, kuriame smulkiai aprašomi želdyno kūrimo ir (arba) tvarkymo darbai, jų atlikimo eilės tvarka, nurodoma tų darbų sąmatinė vertė, technologijos, veisiamos medžių, krūmų, žolinių augalų (vejoms ir gėlynams) rūšys, išvardijami numatomi darbai įkūrus želdyną, ir jį įgyvendinti (Želdynų įstatymo 2 straipsnio 25, 26 dalys). Želdynų įstatymo 2 straipsnio 29 dalyje nustatyta želdyno tvarkymo sąvoka, t. y. želdyno tvarkymas – želdyno augalijos, mažosios kraštovaizdžio architektūros ir inžinerinių statinių reikiamos būklės palaikymas ar atkūrimas vadovaujantis želdyno tvarkymo projektu. Vadovaujantis imperatyviu teisėkūros aiškumo principu (Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 1 dalis ir 2 dalies 6 punktas), siūlytina atitinkamai tikslinti Įstatymo projektą ir vietoj žodžių „įrengti ir eksploatuoti“ įrašyti žodžius „kurti ir tvarkyti“.

Atsižvelgiant į minėtus pasiūlymus, Įstatymo projektu keičiamame Žemės įstatymo 45 straipsnio 1 dalies 5 punkte siūloma vietoj žodžių „bendro naudojimo teritorijoms, skirtoms

atskiriems želdynams įrengti ir eksploatuoti“ įrašyti žodžius „rekreacinės paskirties želdynams kurti ir tvarkyti“.

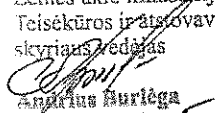
Ministras Pirmininkas

Žemės ūkio ministras

Žemės ūkio ministras
Andrius Pauliūnas

2020-01-15

Žemės ūkio ministerijos
Teisėkūros ir atsakovimo
skyriaus vedėjas

Andrius Buriaga

2020-01-15

Violeta Leščinskienė

2020-01-15